

donderdag 13 juni 2013

Einde stadsdeel, maar toch niet

JASPER KARMAN

Na een jaar soebatten heeft de gemeenteraad ingestemd met het plan voor de stadsdelen. Die worden opgeheven, maar keren in een andere hoedanigheid terug. Niemand is echt blij.

Halverwege het verhitte debat over de stadsdelen moest burgemeester Eberhard van der Laan even ingrijpen. "We hebben vooraf besloten dat we het debat de ruimte zouden geven, maar richt u zich na elke interruptie tot de voorzitter, en niet tot elkaar. Anders zou het uit de hand kunnen lopen. In theorie natuurlijk."

Vlak daarvoor was het in de raadszaal tot een stevige woordenwisseling gekomen tussen CDA-raadslid Lex van Drooge en PvdA-fractievoorzitter Marjolein Moorman. Van Drooge wond zich op over de 'hoge beloning' voor de deelraadsleden en de bestuurders. "Ga nou eens normaal met geld om," sneerde het oppositieraadslid.

Moorman: "U maakt er een circus van door zo'n punt te maken van de hoge vergoeding. Heel flauw."

Van Drooge: "Onzin. Stadsdeelbestuurders krijgen straks 100.000 euro per jaar, en daarbovenop enkele honderden euro's per maand voor pensioen en wachtgeld. Moet ik als CDA'er aan de PvdA gaan uitleggen dat iemand die een ton verdient, best zelf kan sparen?"

Moorman: "U moet wel het hele verhaal vertellen. Ze krijgen geen pensioen meer, en geen wachtgeld. Maar ze kunnen elk moment weggestuurd worden."

Van Drooge: "Ik vind het waanzin om bij voorbaat wachtgeld te geven."

Maar niet alleen tussen de oppositie en de coalitie knetterde het. Ook de coalitiepartijen pakte elkaar stevig aan. Zo probeerde de VVD, tot ergernis van de PvdA en GroenLinks, de plannen nog iets verder uit te kleden.

VVD-fractievoorzitter Robert Flos pleitte er bijvoorbeeld voor deelraadsleden geen spreektijd te geven in de raadsvergaderingen. Daarmee reageerde hij op het besluit van GroenLinks en PvdA de VVD te passeren en met de hulp van D66 Oost twee extra deelraadsleden te geven.

De liberalen hadden er een punt van gemaakt dat er van de 208 deelraadsleden minder dan honderd mogen overblijven in 2014. In de plannen staat dat kleinere stadsdelen het moeten doen met dertien deelraadsleden en de grotere met vijftien: in totaal 97. Doordat de grens voor het aantal inwoners wordt bijgesteld, krijgt het relatief grote stadsdeel

Oost er nu dus twee bij. Daardoor groeide het totale aantal deelraadsleden weer naar 99.

Dat stoorde de VVD natuurlijk, maar toch kwamen de liberalen als winnaar uit de strijd. In december boekte de VVD haar eerste overwinning met het maximum van honderd deelraadsleden. "99 is nog steeds minder dan honderd," grijnsde Flos gisteren.

PvdA en GroenLinks hoopten terug te slaan door 'taakrijke stadsdelen' veel bevoegdheden te geven, maar daarbij kwamen ze bedrogen uit. Zowel staatsrechtgeleerden als minister Ronald Plasterk (Binnenlandse Zaken) waren helder: het takenpakket van de stadsdelen diende beduidend kleiner te zijn dan nu.

Het gesteggel over de bestuurscommissies, zoals de stadsdelen vanaf 2014 gaan heten, heeft een onmogelijk compromis opgeleverd waarvan veel details nog moeten worden uitgewerkt. De situatie verleidde Van Drooge tot de spottende opmerking dat er nog steeds niks concreet is. "Hoe moeten we hier nu over besluiten?"

Toch kon er na vier uur debatteren, het zoveelste debat in tweeënhalf jaar, eindelijk worden gestemd. Een ruime meerderheid stemde voor, waarna de PvdA'ers elkaar dolgelukkig in de armen vielen en wethouder Andrée van Es uitgebreid werd gefeliciteerd.

"Ik tel mijn zegeningen," zei Van Es. "De tegenstellingen tussen de partijen waren enorm. Dit 'slappe compromis', zoals het CDA het noemt, is al heel wat. Ik ben bijvoorbeeld blij dat D66 nu wel voor heeft gestemd. Er is na lang praten gelukkig wel veel draagvlak."

Het is echter onwaarschijnlijk dat de discussie nu is beëindigd. Het CDA heeft al aangekondigd dat het van minister Plasterk wil weten of de Amsterdamse plannen wel door de beugel kunnen. En de SP-Kamerfractie wil het plan voorleggen aan de Raad van State.

"Het afschaffen van de deelgemeenten, de wens van Den Haag, is een optische illusie," waarschuwde Red Amsterdamraadslid Roderic Evans-Knaup. "De stadsdelen worden afgebroken en daarna met minder en slechtere stenen opnieuw opgebouwd. We laten ze in Den Haag zien wat ze willen zien, maar het is de vraag of ze zich laten betoveren. Misschien is het een goed idee om toch vast te werken aan een plan B."

Minder zelfstandigheid en minder geld

In de constructie waar de Amsterdamse gemeenteraad nu een akkoord over heeft bereikt, houden de stadsdelen op te bestaan en worden ze vervangen door bestuurscommissies, die wel direct worden gekozen door de Amsterdammers. Van de 28 deelraadsleden blijven dertien over, of vijftien bij stadsdelen met meer dan honderdduizend inwoners. De commissieleden kiezen drie bestuurders uit hun midden.

De vergoeding van de bestuurders gaat omlaag. Ze krijgen geen pensioen of wachtgeld meer, maar wel een maandelijkse toelage om daar zelf voor te sparen. Ook de vergoeding van de deelraadsleden gaat omlaag. Ze krijgen driehonderd euro per vergadering, met een maximum van vijftienhonderd per maand.

De taken en bevoegdheden van de stadsdelen worden fors ingeperkt. Ze mogen geen bestemmingsplannen meer vaststellen en niet meer zomaar schuiven met budgetten en ze gaan veel minder beleid maken.

De commissies worden vooral verantwoordelijk voor de uitvoering van beleid dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Om lokaal maatwerk te leveren, mogen ze wel binnen de door de raad gestelde kaders zelf keuzes maken.